

& VERDIEPEN & VERBINDEN

Pastorale beleidsbrief van bisschop Lode Aerts

1 december 2017

Goede vrienden,

Eén jaar na mijn aanstelling tot bisschop bezorg ik jullie deze beleidsbrief, met daarin een aantal prioriteiten, doelstellingen en acties voor de pastoraal in ons bisdom. Zo worden enkele beleidsoriëntaties die ik in de gespreksbrief van augustus vermeldde concreet.

Dit zijn de krachtlijnen van het beleid dat ik de komende jaren, samen met de beleidsploeg, wil voeren: *verdiepen* en *verbinden*. We werken in de diepte, naar het hart van het geloof. En we werken in de breedte, naar het hart van de mensen. Zo schrijven we ons in de dynamiek van het evangelie in. Hoe meer we, in gelovig vertrouwen, open komen voor het mysterie van Gods liefde, hoe sterker het verlangen in ons wordt om naar buiten te komen en te delen 'in de vreugde en de hoop, het verdriet en de angst van de mensen van vandaag, vooral van de armen en van hen die, hoe ook, te lijden hebben'. (*Gaudium et spes*, 1)

Het voorbije jaar heb ik veel mensen ontmoet, in het bisschopshuis en vooral ook tijdens de decanale bezoeken. Dankzij al die ontmoetingen en gesprekken heb ik de pastorale realiteit van ons bisdom goed leren kennen. Ook hebben meer dan 500 mensen gereageerd op de gespreksbrief. Ik wil iedereen oprecht danken voor hun betrokkenheid. Ze toont dat we samen handen en voeten willen geven aan het evangelie.

Uit de reacties op de gespreksbrief blijkt dat velen de toon van openheid en eenvoud waarderen. Velen onderschrijven ook de basisoriëntaties van verdieping en verbinding. Alleen verwachten jullie dat deze richting concreet wordt op de diverse pastorale domeinen. Daarbij klinken de volgende prioriteiten: een haalbare en praktische uitbouw van

Overleg in de pastorale eenheid Emmaüs

Ontmoeting met onderwijzers in Roeselare

levendige geloofsgemeenschappen, het aanreiken (en delen) van vernieuwende en creatieve initiatieven op het vlak van de diaconie, een goed medewerkersbeleid en vorming en opleiding voor kerkmensen om vanuit hun geloof in dialoog te gaan met mensen van deze tijd. Ik onthoud ook dat jullie in de toekomst betrokken wensen te blijven bij het beleid van het bisdom door momenten van inspraak en een goede communicatie.

Op dat laatste terrein zijn er de voorbije maanden al stappen gezet. Er is een wekelijkse digitale nieuwsbrief. We zijn met het bisdom aanwezig op Facebook en andere sociale media. En op 1 december verscheen het nieuwe diocesane magazine *Kerk-in-zicht*. Het is een medewerkersblad dat wil inspireren en motiveren. Het brengt nieuws uit het bisdom, inspirerende artikels, reportages over aanstekelijke pastorale initiatieven en impulsen voor de parochiepastoraal.

Onvermijdelijk zijn er vragen en noden die we als ploeg (nog) niet beantwoorden. We gaan stap voor stap, maar met vaste tred. We hebben ervoor gekozen om in deze brief enkele prioriteiten te noemen die we als ploeg de komende jaren samen willen behartigen. Natuurlijk draagt daarnaast elke gedelegeerde zorg voor zijn eigen beleidsdomein. Als ploeg hopen we dat de werven die we openen een steun zijn voor de uitdagingen waarmee jullie in de pastorale praktijk worden geconfronteerd.

Met die laatste zin is ook duidelijk tot wie ik mij, op de eerste plaats, richt met deze pastorale beleidsbrief: tot jullie, de katholieke gelovigen in ons bisdom, de vrouwen en mannen die, vrijwillig of professioneel, de Kerk mee dragen. Ik hoop dat jullie in deze brief bemoediging en perspectief vinden. Toch wil ik ook anderen aanspreken. Paus Franciscus roept ons onophoudelijk op om bruggen te bouwen in plaats van muren op te trekken. We bouwen bruggen als we naar de ander toegaan en in de ontmoeting

Catechisten op het oriëntatiefeest

Bezoek aan de Stampaert in Gistel

open zijn over wat ons ten diepste beweegt. In die zin reikt deze brief ook de hand naar de gelovigen van de andere christelijke kerken en naar mensen met een andere religie of levensbeschouwing. Ik laat hen graag delen in onze visie en nodig hen uit om samen de positieve kracht van godsdienst, religie en levensbeschouwing te stimuleren in onze samenleving.

Goede vrienden, het is een hele uitdaging om de zending van de Kerk in onze tijd waar te maken. Ik denk aan een aantal maatschappelijke ontwikkelingen waarmee we concreet te maken hebben: een toegenomen christelijke ongeletterdheid, een sterk accent op de individuele zelfexpressie, de tendens om geloof en religie weg te duwen naar de privésfeer, ... Toch zijn er ook bemoedigende evoluties: de spirituele verwachtingen van mensen die op belangrijke momenten in hun leven op de Kerk een beroep doen, de onbevangingheid van nieuwkomers en zinzzoekers, het toenemende aantal catechumenen en (jong)volwassenen die vragen om gedoopt en gevormd te worden. Er zijn bovendien verworvenheden in onze samenleving die ons dankbaar moeten stemmen: de gewetensvrijheid, de godsdienstvrijheid, de erkenning van godsdienst en levensbeschouwing door de overheid, ... Daarnaast ben ik niet blind voor de begane fouten die mensen hebben gekwetst en de geloofwaardigheid van de Kerk ernstige schade toebrechten. Ik ben mij ook bewust van de kerkcrisis die zich uit in minder mensen en middelen, maar waaronder volgens mij nog een andere, diepere crisis schuilgaat: de twijfel omtrent God en zijn betrokkenheid op onze wereld.

Als ik met de blik van het evangelie naar onze tijd kijk, dan klinkt daarin voor mij een dubbele oproep.

Decanaal bezoek Ieper

Ik beluister erin een *oproep tot verdieping*: een appèl om vooral de relationele dimensie van het geloof, de vriendschap met Jezus Christus, te versterken. Dat zal helpen om, ook in het publieke debat, te verwoorden wat ons als gelovigen ten diepste beweegt. Want dat is een grote uitdaging: zijn we in staat om te antwoorden op de vraag wat wij geloven en wie God is? Zijn we voldoende vertrouwd met de God van de Bijbel als Persoon, die ons aanspreekt en liefde als wederwoord verlangt? Het belang van verdieping, naar het hart van het geloof, kan in onze seculiere tijd niet overschat worden.

Ik beluister ook een *oproep tot verbinding*: een aansporing om als gelovige gemeenschap zelf authentiek Kerk te vormen en naar buiten te treden, gericht naar alle mensen en open voor alle mensen. De culturele, sociale en religieuze diversiteit in onze samenleving doet ons beseffen dat dialoog en ontmoeting essentieel zijn in ons geloof. Staan wij als christenen bekend als gastvrije, authentieke en vreugdevolle mensen? Hebben we oog voor hoe God in het leven van elke mens werkzaam is? Zijn we soms niet te bang voor de ontmoeting met hen van wie we vermoeden dat ze ons geloof niet delen? Zijn we er ons van bewust dat de menselijkheid in de omgang met elkaar het waarmerk is van ons geloof?

Het is tegen die achtergrond van de nood aan verdieping en verbinding dat ik de volgende prioriteiten, doelstellingen en acties noem.

Levendige geloofsgemeenschappen uitbouwen

We bouwen verder aan de vorming van levendige geloofsgemeenschappen en stimuleren daarbinnen de samenhang van verkondiging, liturgie en diaconie.

We bundelen de krachten en halen overbodige tussenschotten weg. Zo zetten we in op vormen van gemeenschapscatechese op zondag en op de versterking van de band tussen diaconie en liturgie.

In onze samenleving die cultureel en religieus divers is, en waar het geloof vaak 'achter de voordeur' wordt geduwd, worden christenen uitgedaagd om onder elkaar netwerken uit te bouwen. We willen bruggen slaan tussen de pastorale eenheden en de vele andere contexten waarin christenen actief zijn (ziekenhuizen, zorgvoorzieningen, scholen, middenveldorganisaties, jeugdbewegingen, ...).

We erkennen en waarderen de veelvormigheid van het christelijke leven.

Uit de gespreksbrief, 1 september 2017

Met Kerstmis 2011 schreef bisschop Jozef De Kesel de pastorale brief *Kerk zijn vandaag en de toekomst van de parochies*. Die brief tekende een kader uit om te werken aan nieuwe vormen van aanwezigheid van de Kerk. Concreet riep bisschop De Kesel op om krachten te bundelen in een pastorale eenheid. In mei 2013 verscheen het *Handvest voor de Pastorale eenheid*. Dat handvest zette het perspectief van de brief om in beleidslijnen.

Met de beleidsploeg werken we verder in dat spoor. We willen de noodzakelijke structuurhervorming concreet verbinden met een inhoudelijke vernieuwing van de pastoraal. Dat betekent dat we op het vlak van de territoriale pastoraal voor een dubbele opdracht

Jonge gezinnen samen op gezinsvakantie

Misdienaarsdag in Lendeledede

staan. Enerzijds de organisatiestructuur aanpassen en zo goed mogelijk begeleiden. Anderzijds het missionaire elan van de gewone pastoraal versterken. Dat wil zeggen, 'de gewone pastoraal opener en wervender maken en al wie pastoraal werkzaam is, naar buiten gericht houden'. (*De vreugde van het evangelie*, 27)

De vorming van pastorale eenheden willen we afronden in de loop van 2020. Dat tijds-
pad loopt parallel met de herstructurering van de decanaten die we op het oog hebben,
van 16 naar 10 decanaten. Waar mogelijk en na overleg zullen we binnen de pasto-
rale eenheden kernen aflijnen waar we toekomstgericht op inzetten om een levendige
geloofsgemeenschap te worden.

In een levendige geloofsgemeenschap kan iedereen die als christen wil leven, putten
uit de bronnen van het geloof. Daar draagt men zorg voor elkaar en voor mensen in
nood: zieken, vluchtelingen, mensen in armoede, jongeren en ouderen die eenzaam
zijn. De liturgie en de sacramenten worden er gevierd in de kracht van de Geest: zin-
gend, biddend, lovend en dankend. De verkondiging spreekt er mensen aan van alle
leeftijden. Kinderen, jongeren en volwassenen krijgen er alle kansen om leerling van
Jezus te worden en te groeien in geloof.

Op het vlak van de inhoudelijke vernieuwing zetten we in op eenheidspastoraal.

Eenheidspastoraal betekent, ten eerste, een sterke onderlinge verbondenheid van ver-
kondiging, liturgie en diaconie. We zullen hiervoor initiatieven ontwikkelen, bijvoorbeeld
binnen de gemeenschapscatechese op zondag, en deze vooral in de kernen aanbieden.
Daarvoor is het nodig dat de werkgroepen binnen de pastorale eenheid goed samen-
werken. Vanuit het decanaat en het CCV zullen we pastorale eenheden ook stimuleren
en ondersteunen om te kiezen voor vernieuwende en laagdrempelige evangelisatie-

Paaswake 2017

Paaswake 2017

projecten, zoals een eenvoudige gebedservaring met *Night Fever* of aandacht voor koppels met *Saint-Valentin autrement*.

Eenheidspastoraal betekent, ten tweede, een pastoraal die mensen nabij is in de opeenvolgende fasen en ervaringen van hun leven. We willen werk maken van coherentie en continuïteit in de pastoraal en, zoveel als mogelijk, het leven van mensen volgen. Wij willen verbindingen maken tussen de diverse werkingen die voorbereiden op een (initiatie)sacrament. Die zijn er vandaag al, bijvoorbeeld voor kinderen die gedoopt worden op schoolleeftijd. Dat samenspel kan verder ook groeien tussen vormselvoorbereiding en misdienaarwerking, tussen jeugdpastoraal en gezinsspastoraal, tussen studentenpastoraal en catechumenaat, enzovoort.

Eenheidspastoraal betekent, ten derde, dat er netwerken groeien tussen teams van pastorale eenheden enerzijds en teams en mensen in scholen, (jeugd)bewegingen, verenigingen, voorzieningen, ziekenhuizen, woon- en zorgcentra, ... anderzijds. Ook de religieuze gemeenschappen zijn op tal van plaatsen een belangrijke partner in dat lokale netwerk van verbonden christenen. We zullen die netwerking stimuleren, vooral door steun aan projectmatige samenwerking. Op vandaag zijn er al sprekende en inspirende voorbeelden in de zorg, bijvoorbeeld het project *Zinzorg en pastoraal thuis*.

We willen pastorale eenheden helpen om werk te maken van de diaconie, om per pastorale eenheid minstens één concreet diaconaal project te ondersteunen. De missionaire kracht van de diaconie, vooral naar jongeren, mogen we niet onderschatten. De groei van de vroege Kerk was grotendeels te danken aan de naastenliefde die de christenen beoefenden. Een pastorale eenheid die inzet op diaconie kan wervend zijn voor nieuwe mensen en verborgen talenten bij de gelovigen aanspreken. De diaconie heeft vele gezichten maar we vragen vooral aandacht voor de zorg voor mensen op de vlucht en voor mensen in armoede. In huisvesting voorzien, in het bijzonder voor gezin-

Pastores verkennen de Spiritwijzer

Welzijnsschakel 't Gezelletje in Oostkamp

nen en jongeren in nood, is daarbij van groot belang. We moedigen pastorale eenheden aan om het patrimonium een diaconale betekenis te geven. Ook op dit terrein zijn er al diverse, inspirerende voorbeelden in decanaten en pastorale eenheden.

Op het vlak van de sacramentenvorbereiding geloven we in geleidelijke vernieuwing, eerst op het vlak van doopvorbereiding en huwelijksvorbereiding. In de kernen van de pastorale eenheden zullen we proeftuinen van missionaire sacramentencatechese een kans geven. Om die vernieuwende initiatieven te ondersteunen, richten we een vormingsaanbod in dat vrijgestelden de kans geeft om zich om te scholen tot 'leerling-missionaris'. (*Vreugde van het evangelie*, 120)

Meer in het algemeen verdienen catechese en geloofscommunicatie aandacht in een tijd van religieuze sprakeloosheid. We staan als Kerk voor de opdracht om van onze geloofsgemeenschappen lerende gemeenschappen te maken, met kansen voor iedereen om levenslang te groeien in geloof. Vormen van gemeenschaps catechese zullen we actief promoten en ondersteunen. Mooie voorbeelden van geloofsverdieping en spirituele vernieuwing zijn het *Leerhuis voor geloof en pastoraal*, de *School voor Geloofsverdieping* en *De 1^e dag*, een ontmoeting rond de zondagsmis die mensen van alle leeftijden en interesses kansen biedt om het geloof en de Kerk te leren kennen.

De vorming en de begeleiding in ons bisdom wil professionelen en vrijwilligers bekwalamen om hun engagement in de Kerk en in de samenleving zo goed mogelijk op te pakken. Ze zijn beide een dienst aan de uitbouw van levendige geloofsgemeenschappen. Er liggen kansen op het vlak van digitaal leren en afstandsonderwijs die we met het CCV en de ploeg van de Kerknet zullen verkennen. In de opleiding en de permanente vorming zullen we de thematiek van integer pastoraal handelen behartigen.

Decanaal bezoek Tiel

Decanaal bezoek Waregem

Vorming en opleiding bundelen

Om het evangelie met tact en respect voor de vrijheid van mensen te kunnen aanreiken, zijn christenen best zelf thuis in het geloof. We zetten daarom in op vorming en geloofsverdieping, in het bijzonder op de persoonlijke ontmoeting en relatie met Jezus Christus.

Het is van groot belang dat we ons geloof levenslang catechetisch verdiepen met het oog op de verkondiging en op de diaconie. Onbaatzuchtige diaconie is trouwens essentieel als waarmerk van het geloof en als vindplaats van God.

We blijven ook kansen scheppen om de Bijbel (beter) te leren kennen en ermee te (leren) bidden.

We kiezen voor een hechte samenwerking op diocesaan en interdiocesaan niveau: vicariaten en diensten bundelen de krachten en nemen samen initiatieven. Vormingsdiensten en vormingshuizen werken intens samen en stemmen hun aanbod op elkaar af.

Uit de gespreksbrief, 1 september 2017

We kiezen ervoor om op het vlak van vorming en opleiding diocesaan en interdiocesaan nauw samen te werken.

Vanaf september 2018 zullen de Brugse seminaristen het grootste deel van hun priesteropleiding volgen aan het Johannes XXIII seminarie in Leuven. Dit is een instituut van het Aartsbisdom waar interdiocesaan wordt samengewerkt. Tegelijk blijft het Grootseminarie in Brugge een rol spelen in de priesteropleiding. Kandidaat-seminaristen kunnen er terecht voor de onderscheiding van hun roeping en seminaristen hebben er hun kamer voor een aantal weekends in het eigen bisdom. Het Grootseminarie blijft de plaats van waaruit hun pastorale stages worden georganiseerd.

De interdiocesane samenwerking in Leuven biedt verschillende voordelen. Zo kan er een sterke, stabiele vormingsploeg komen voor het Vlaamse landsgedeelte. De groep van seminaristen wordt groter en het gemeenschapsgevoel stijgt. Er zijn meer kansen tot kennismaking met de andere bisdommen, met diverse kerkvisies en met andere pastorale contexten.

Rond het Grootseminarie is er nog meer nieuws te melden. We kiezen ervoor om alle kerkelijke vorming en opleiding te bundelen en te organiseren vanuit het Grootseminarie. Het Grootseminarie is vandaag reeds het opleidings- en vormingshuis van ons bisdom. We willen het verder uitbouwen rond drie assen van dialoog.

Een dialoog met de toekomst: hoe bekwamen we via opleiding, vorming en (geestelijke) begeleiding gewijde en niet-gewijde bedienaars, professionelen en vrijwilligers, voor een missionaire pastoraal?

Een dialoog met het verleden: hoe ontsluiten we daar de rijke geschiedenis van de Kerk in ons bisdom (archief, bibliotheek, erfgoed, ...)?

Een dialoog met het heden: hoe bouwen we dit huis uit tot een plek waar de dialoog binnen de Kerk en tussen de Kerk en de andere religies en levensbeschouwingen wordt beoefend?

Deze keuze betekent niet dat voortaan alle initiatieven van vorming en opleiding slechts in het Grootseminarie plaatsvinden. We bundelen de krachten om naar buiten te komen en om opleiding en vorming op verplaatsing te organiseren, in functie van het thema en de doelgroep.

We zijn er ons van bewust dat de keuze om vorming en opleiding te organiseren vanuit het Grootseminarie vragen oproept, onder meer over de toekomst van het diocesaan centrum Groenhove en de andere vormingshuizen in ons bisdom. Met al die betrokken partners gaan we daarover de eerstkomende tijd in overleg. Met de raad van bestuur van Groenhove zijn de gesprekken gestart.

Het Grootseminarie in Brugge

Op zaterdagvoormiddag is er de theologische academie

Werken aan een waarderend medewerkersbeleid

We streven ernaar dat verantwoordelijkheid door vrijwilligers en professionelen, vrouwen en mannen, leken en gewijden samen wordt gedragen, met respect voor ieders roeping en zending.

Met dat doel voor ogen maken we werk van een personeelsbeleid dat talenten opspoot en kansen geeft, en mensen inzet voor boeiende en haalbare opdrachten.

Met een goede begeleiding willen we zorg dragen voor al wie voor de Kerk werkt, in het bijzonder voor hen die eindverantwoordelijkheid dragen.

We investeren daartoe in bezielend en dienend leiderschap.

Uit de gespreksbrief, 1 september 2017

Uit de reacties op de gespreksbrief blijkt dat velen in ons bisdom veel belang hechten aan een professioneel medewerkersbeleid. Dat beslaat natuurlijk een erg breed domein. Het gaat over talenten leren zien, aanwerving, selectie en benoeming, begeleiding, evaluatie, leiderschap, zelfzorg, ... Bovendien moeten al die dimensies een zorgvuldige toepassing krijgen in de eigen context van de Kerk, dus met aandacht en respect voor ieders roeping en zending.

Voor ons zijn drie prioriteiten essentieel: samenwerkingsvaardigheden aanscherpen, dienend leiderschap ontwikkelen en een helder kader voor een professioneel medewerkersbeleid opstellen. Die prioriteiten willen we aanpakken vanuit een waarderend medewerkersbeleid. We willen ieders bijdrage erkennen en waarderen. We streven ernaar iedereen in te zetten op zijn of haar talenten en kansen te geven om te groeien.

Bezoek aan het Sint-Rembertziekenhuis in Torhout

Geestig, inspiratiedag voor catechisten

We onderzoeken samen wat er werkt in plaats van wat er verkeerd gaat. Zo leggen we het accent op wat energie geeft en op wat zorgt voor betrokkenheid bij de zending van de Kerk in ons bisdom.

De samenwerking met vele vrijwilligers, de veranderde positie van onze Kerk in de samenleving en het veelkleurig landschap van religie en spiritualiteit brengen met zich mee dat we samenwerkingsvaardig moeten zijn. Dat houdt in dat je in vertrouwen kunt delegeren, dat je je kunt inleven in de ander en vanuit zijn of haar perspectief denken, dat je respectvol kunt communiceren en dat je steeds op zoek bent naar verbinding. We zetten verder in op vorming tot samenwerking bij pastorale verantwoordelijken.

De vorming van pastorale eenheden en de nieuwe uitdagingen voor leidinggevendenden vragen van onze pastoraal verantwoordelijken dat ze leiderschapsvaardigheden bezitten. Het is belangrijk dat ze weten te bezielen en hun verantwoordelijkheid als een echt dienstwerk beschouwen. We zullen hen via vorming en coaching zo goed mogelijk toerusten om dat leiderschap op te nemen. Rekening houdend met de canonieke regels rond pastorale eindverantwoordelijkheid en bevoegdheden zullen we ook geëngageerde leken met leiderschapsvaardigheden inzetten voor coördinerende opdrachten in de decanaten en de pastorale eenheden.

Een helder kader voor een professioneel medewerkersbeleid behelst diverse elementen. Wat is een goede termijn voor benoemingen? Hoe plannen we tussentijdse evaluatie in? Hoe geven we coaching- en functioneringsgesprekken een plaats? Enzovoort. De komende maanden zullen we dat kader uitwerken, in overleg met de dekens en de begeleiders die teams en medewerkers ter plekke ondersteunen. Omdat we een samenhangend en professioneel medewerkersbeleid voor ogen hebben, zal ik iemand

Bezoek aan het decanaat Blankenberge-Oostkust

Kosterdag in Tielt

vrijstellen om de verschillende verantwoordelijken daarin te ondersteunen. Zo werken we stap voor stap aan een medewerkersbeleid dat uitmondt in een motiverende en zorgzame werkomgeving voor alle medewerkers in het bisdom Brugge.

Vandaag maken de benoemingsploeg en het opvolgteam dat professioneel medewerkersbeleid concreet. Wekelijks komen gedelegeerden van de diverse pastorale domeinen samen en bereiden met mij de pastorale benoemingen voor. Hun voorstellen worden op vrijdag ter bespreking en goedkeuring voorgelegd aan de hele beleidsploeg. Het opvolgteam voorziet in een correcte opvolging van de problematiek van grensoverschrijdend gedrag in pastorale relaties. Het adviseert mij over de begeleiding en de omkadering van mensen die (vermeend) grensoverschrijdend gedrag stelden. Tot slot vermeld ik nog dat er de voorbije maanden personele versterking is gekomen op het algemeen secretariaat, op het economaat en op de communicatiedienst.

Investeren in jongerenpastoraal

Omdat jeugdpastoraal en geloofsoverdracht prioritair zijn, werken onderwijs, catechese en jeugd- en gezinspastoraal nauw samen.

Uit de gespreksbrief, 1 september 2017

Het enthousiasme, de kracht en de creativiteit van jongeren kunnen onze Kerk een nieuwe dynamiek geven. We willen meer jonge mensen betrekken in de uitbouw van een levendige geloofsgemeenschap. Dat kan op verschillende manieren: door te zingen in een koor, door mee te draaien in de buddywerking bij ziekenbezoek, door te helpen bij de communiebedeling of bij de uitbouw van de website en de sociale media van de pastorale eenheid, door brugfiguur te zijn met de jeugdbeweging, ...

De impact van de diaconie op jongeren mogen we niet onderschatten. Jongeren die zich met hart en ziel voor een ander inzetten, stoten soms onverwacht op de schat van het geloof. Als we jongeren aanspreken, willen wij hen niet recupereren maar de hand reiken, hun talenten en interesses voorop plaatsen en hen ruimte en vertrouwen geven. Maar jeugdpastoraal vergt realisme. Het is niet mogelijk om in elke pastorale eenheid een pluswerking, een misdienaarwerking en een jongerenkoor uit te bouwen. Vanuit het bisdom zullen we decanale verantwoordelijken aansporen en ondersteunen om kleinere, plaatselijke jongerenwerkingen samen te brengen en om de onderlinge verbondenheid te versterken.

Taizé-avondgebed in Kortrijk

*IJD brengt jongeren samen:
"met zin de vakantie in"*

Op het niveau van het bisdom bouwen we verder een dynamische misdienaarwerking uit. We investeren in (inter)diocesane activiteiten, zowel voor de begeleiders als voor de misdienaars zelf, met aandacht voor vorming en verdieping en voor ontmoeting en ontspanning. IJD krijgt meer tijd en ruimte om te focussen op de inhoudelijke ondersteuning van de plusgroepen. Ze zullen ook jeugdkoren meer ondersteunen en bijeen brengen om ervaringen te delen. Tot slot willen we investeren in enkele kernen van pastorale eenheden, met een goede regionale spreiding, en daar scholieren, studenten en jongvolwassenen een geloofsaanbod doen, in een goede samenwerking met het leerplichtonderwijs, de hogescholen en de universiteit in ons bisdom.

De medewerkers van Let It Shine

Verder bouwen aan een dynamische misdienaarwerking

Goede vrienden, in de gespreksbrief van 1 september riep ik op om eenvoudig en ontspannen de vreugde van het evangelie uit te stralen. Dat is en blijft onze eerste opdracht. God vraagt niet dat we meer doen dan we kunnen. Hij vraagt om het leven dat Hij geeft te ontvangen en te delen. *Gods liefde beleven om leven te geven aan anderen*, dat is onze roeping en zending.

Natuurlijk moeten we plannen maken en aan de slag gaan. En ik besef dat de uitvoering van de prioriteiten die we noemen overleg en bijsturing onderweg zullen vragen. Maar één ding mogen we nooit uit het oog verliezen. In niets van wat wij te doen hebben, staan we er alleen voor. Denk aan dat wondere verhaal over de broodvermenigvuldiging (Joh 6). Wanneer de leerlingen zich zorgen maken over hoe ze al die mensen eten zullen geven, stelt Jezus hen gerust. Met een woord en een gebaar toont Hij wie God is: onuitputtelijke Liefde, Bron van Leven, overvloed om te delen met iedereen. Jezus vraagt zijn leerlingen niet om het onmogelijke te doen. Vijf broden en twee vissen zijn Hem genoeg. Want God werkt niet met helden. Hij werkt met wat mensen, in al hun eenvoud, aanbieden. Hoe klein en kwetsbaar dat soms ook is. Maar zo is God. Met het kleinste doet Hij de grootste dingen.

Goede vrienden, ik wil eindigen met een oprecht woord van dank. Dank je wel voor jullie inzet voor mensen, voor het evangelie en voor de Kerk. Dank je wel voor de hartelijke ontvangst tijdens de decanale bezoeken. Dank je wel om de droom van verdieping en verbinding die wij koesteren samen met ons waar te maken.

Met hartelijke groeten,

Lode Aerts,
bisschop van Brugge

www.bisdombrugge.be

Dank voor de foto's van Lode Caes, Inge Cordemans,
Kristof De Bruyne, Christ Demeester, Jozef Leterme, Tonia Noterman, Danny Vandenbroucke,
Thijs Vanryckeghem, Severine Verhulst, Els Verplancke en Wim Vervaeck.